

TEST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY

Ukážka 1

*Aké to tváre hľadia z tých okien,
ani vosk žltučké, chudé...*

*Bože môj, kto len za všetko toto
zodpovie na tvojom súde?!*

Šš-šš-šš...vlak hne, utrie zrak žena.

Úradník vedľa nej zbočí...

Nevedia, prosím? – vraví mu svoje...

nevie tiež: - Možno, že v noci!

Vychodia hviezdy, jagavé hviezdy

bielučký mesiac sa díva...

*Skrahnete! – ktosi pojme ju, keď je
sama jaks' príbojazlivá.*

§

Pod snehom krovy, pod snehom polia,

v diaľave končiare v bielom,

do rána závej pri palesáku,

nad chladným matkiným telom.

Na ukážku 1 sa vzťahujú úlohy 01 – 05

01 Z ukážky 1 vyplýva, že

A matka čaká na vlak, ktorý mešká.

C jej chce úradník pomôcť, aby nezamrzla.

B do rána matka zamrzla, umrela.

D z okien domu hľadia chudé tváre.

02 Ukážka 1 patrí

A k reflexívnej lyrike, je písaná viazanou rečou. C k veršovanej epike, je to sociálna balada.

B k lúbostnej lyrike, používa striedavý rým. D k prírodnej lyrike, používa prerývaný rým.

03 V podčiarknutom verši ukážky 1 zamená všetko toto v básni označujú

A utrpenie.

C nešťastie.

B chorobu.

D život.

04 V ktorej možnosti ukážky 1 je nesprávne určený jazykový umelecký prostriedok?

A ani vosk žltučké, chudé – prirovnanie

C nad matkiným telom – epiteton

B Šš-šš-šš – zvukomaľba

D bielučký mesiac sa díva – personifikácia

05 V súvislosti s ukážkou 1 platí, že

A sa v nej nenachádza veršový presah.

C sa pravidelne strieda 10 a 9- slabičný verš.

B sa v nej nachádza básnická otázka.

D sa v nej nachádza refrén.

Ukážka 2

Ako si len vysvetliť, že župan Ján Balaša neprišiel na pomoc svojmu Modrému kameňu, rozmýšľa Divínsky hajtman Franc, zvaný Široký. Ved' ako rád vždy na ňom pobýval – teraz ho bez ľútosti obetoval! A tých ľudí, tých junákov dobrích, koľko len zahynulo a koľko len padlo do rúk Turkom. No azda len príde Balaša na pomoc aspoň hradu Divín!

Poslovia s naliehavými listami odcválali do Zvolena. Zjavil sa turecký hlásateľ, harcuje na koni okolo hradného kopca, volá cez veľkú hlásnu trúbu: „Obrancovia Divína, poddajte sa! Nedopusťte, aby naše delá rozstrieľali váš pekný hrad! Zachráňte si svoje mladé životy!“ Z hradieb zaznela rezká odpoveď: „Hrad nevydáme! Vylámete si na ňom zuby a odtiahnete s hanbou!“ Veliteľovi begovi Alimu pretlmočili odpoveď. Stiahol obrvy a s prižmúrenými očami vydal povel k paľbe.

Zarachotili delá, vzniesli sa chuchvalce dymu, zdvihol sa prach. Obrovské hromobitie, dymové oblaky, pekelný smrad po pušnom prachu. A spoza hradieb dopadajú na Turkov nádoby horiacej smoly. Lenže nepriateľ je príďaleko, až dolu pod kopcom. Skutočný boj ešte príde.

Na ukážku 2 sa vzťahujú úlohy 06 – 10

06 Ktoré z nasledujúcich tvrdení vyplývajú z textu ukážky 2?

- A Turci neúnavne obliehali hrad Modrý Kameň. C Hrad Divín zachvátili plamene.
B Obrancovia úspešne zastavili útok Turkov. D Ján Balaša prišiel na pomoc aspoň hradu Divín.

07 Ktorá z nasledujúcich postáv nevystupuje priamo v texte ukážky 2?

- A beg Ali B hajtman Franc C turecký hlásateľ D Ján Balaša

08 Koľko pravopisných/gramatických chýb je v 1. odseku ukážky 2?

- A 3 B 2 C 4 D 5

09 V 3. odseku ukážky 2 sa nenachádza

- A zložené súvetie. B jednoduché súvetie.
C veta s viacnásobným vetným členom. D nezhodný prívlastok.

10 Slovo *okolo* je v 2. odseku ukážky 2

- A príslovkou B časticou C predložkou D spojku

Ukážka 3

České koláče

Cesto: ½ kg polohrubej múky, ¼ l mlieka, 30 g droždia, 100 g masla alebo iného tuku, 80 g cukru

2 žltka, citrónová kôra, 1 žltok na potretie

Tvarohová plnka: 300 g tvarohu, 50 – 70 g cukru, 50 g masla, 2 vajcia, vanilka, citrónová kôra,

Maková plnka: 120 g maku, 50 g cukru, ¼ l mlieka, lyžička masla, vanilka, citrónová kôra

Z časti vlažného mlieka, lyžičky cukru a droždia pripravíme kvások a necháme ho vykysnúť. V mise nahrejeme múku, citrónovú kôru, vanilku, vykysnutý kvások a prihriate mlieko, do ktorého sme zašľahali žltky a tekuté maslo. Vypracujeme vláčne cesto, poprášime ho múkou, prikryjeme obrúskom a necháme v teple vykysnúť.

Na ukážku 3 sa vzťahujú úlohy 11 – 15

11 Z ukážky 3 vyplýva, že na český makový koláč treba

A 1 l mlieka.

C citrónovú kôru z 1 citróna.

B určité množstvo práškového cukru.

D 3 vajčička.

12 V ukážke 3 prevláda

A rozprávací slohový postup

C informačný slohový postup

B opisný slohový postup

D výkladový slohový postup

13 Z ukážky 3 vyplýva, že

A mlieko na prípravu kvásku treba trochu prihriať.

B na prípravu českého tvarohového koláča sa používa výhradne kryštálový cukor.

C na prípravu tvarohovej plnky sa používa maslo alebo iný tuk.

D príprava českého koláča je časovo náročná.

14 V ktorej možnosti je správne uvedený prisudzovací sklad?

A z časti mlieka

B vláčne cesto

C my sme upiekli

D prikryjeme obrúskom

15 V ktorej možnosti sú obe slová s predponou?

A tvarohový, zašľaháme

B vyplýva, určité

C polohrubá, ukážka

D pripravíme, vyšľaháme

Ukážka 4

DRUHÉ DEJSTVO

2. výstup

ROMEO: Neverí jazvám, kto ich necíti.

(V obloku sa zjaví Júlia)

Lež ticho! Čo to svitá v okne tom?

To východ je a Júlia je slnko!

Len vystúp, slnko, zabi mstivú lunu,

.....

Hľa, tvár si teraz podoprela rukou!

Môcť byť tak rukavicou na tej ruke

a dotknúť sa jej tváre!

JÚLIA: Romeo! Prečo si ty Romeo?

Ach, zapri otca, vzdaj sa svojho mena.

.....
ROMEO: Vezmem ťa za slovo.

Nazvi ma láskou, rád sa prekrstím.

Odteraz nevolám sa Romeo.

Na ukážku 4 sa vzťahujú úlohy 16 – 20

16 Aký literárny druh predstavuje ukážka 4?

A lyriku B epiku C drámu D veršovaná epiku

17 Ktoré tvrdenie vzťahujúce sa na ukážku 4 je pravdivé?

A Výstup je väčší celok ako dejstvo.

C Veta v zátvorke sa nazýva autorská/ scénická poznámka.

B Vezmem ťa za slovo - je príslovie.

D Ukážka neobsahuje umelecké prostriedky.

18 Na podčiarknutú vetu ukážky 4 sa nevzťahuje vyjadrenie:

A Vo vete nie je vyjadrený podmet.

C Podmetom vety je *tvár*.

B Vo vete sú 2 príslovkové určenia.

D Slovo *podoprela* je prísudok.

19 V ktorej možnosti sú uvedené iba neohybné slovné druhy?

A ach, ťa

B byť, tak

C rád, ma

D hľa, lež

20 Veta *vezmem ťa za slovo* znamená, že

A budem trvať na tom, čo si povedala.

C súhlasím s tým, čo si povedala.

B nesúhlasím s твоjím názorom.

D prezradím, že si niekoho ohovárala.

Úlohy 21 – 30 sa nevzťahujú na ukážky

21 V ktorej možnosti sú správne uvedené chýbajúce hlásky z nasledujúcej vety?

Zav_ajajúca meluzína v kom_ne vyplašila krde_hus_ a sliepky na b_dle.

- A í, í, l, í, y B ý, í, ľ, í, i C ý, i, ľ, ý, i D ý, í, l, í, y

22 V ktorej vete sa všetky prídavné mená skloňujú podľa rovnakého vzoru?

- A Budúcim ženíchom bol súci mládenec z neďalekej obce.
B Bratovo slovo a kamarátove rady pôsobili na smutné srdce.
C Malú okrúhlu tvár jej zvýraznil svieži úsmev.
D Klobúk zdobilo pávie a kohútie perie.

23 V ktorej z možností sú vety, v ktorých sa uplatnil odborný a administratívny štýl?

- A Žiadam o potvrdenie účasti na rokovaní.
Na matike sme preberali Pytagorovu vetu.
B Na matike sme preberali Pytagorovu vetu.
Pri laminárnom prúdení zostávajú prúdnice pravidelne rozložené.
C Bol mi vydaný duplikát vysvedčenia.
Žiadam o potvrdenie účasti na rokovaní.
D Pri laminárnom prúdení zostávajú prúdnice pravidelne rozložené.
Bol mi vydaný duplikát vysvedčenia.

24 V ktorej z možností sú všetky slovné spojenia združenými pomenovaniami?

- A Rimavská Sobota, daždivá sobota, zdravotná sestra
B žiacka knižka, triedna kniha, školský rok
C pokojná rieka, rozbúrené more, nebezpečný útes
D ľadový hokej, rumanček pravý, teplý vrch

25 V ktorej z možností majú slová rovnaký počet slabík?

- A oblúbený, špeciálny, jednotvárny C orodovať, prednosta, munícia
B čarodejník, masívny, potrebné D rozmnožovať, gladiátor, blankytný

26 V ktorej možnosti je u oboch pomnožných podstatných mien nesprávne určený rod?

- A Karpaty – mužský r., Piešťany – ženský r., C Piešťany – ženský r., Pieniny – ženský r.
B okuliare – mužský r., plúca – stredný r., D Košice – stredný r., Košariská – ženský r.

27 Ktorú z uvedených dvojíc slov možno správne doplniť na prázdne miesta v nasledujúcom texte?

Stál pred _____ domom a čakal. Sestry sa nevedeli _____ rozhodnúť, či ho pozvať ďalej.

- A naším / samé B naším / samy C našim / samé D našim / samy

28 V ktorej možnosti patria žánre k veršovanej epike a dráme?

- A balada, tragédia B poviedka, činohra C bájka, poviedka D povesť, komédie

29 Ktorý zo zápisov priamej reči je správny?

- A „Vážení cestujúci“, hlásil výpravca, „vlak bude meškať dve hodiny.“
B Výpravca hlási: „Vážení cestujúci, vlak bude meškať dve hodiny“.
C „Vážení cestujúci, vlak bude meškať dve hodiny,“ hlásil výpravca.
D Výpravca hlási: „vážení cestujúci, vlak bude meškať dve hodiny.“

30 V ktorej možnosti sú všetky spoluhlásky l a r slabikotvorné?

- A prikrčiť, črtať, vlnka, klobúk C brzdiť, trpieť, dlhší, mlčiac
B potrhaný, klamár, sprcha, prstoklad D žltý, slnečný, spor, škvrna

GYMNÁZIUM ŠROBÁŘOVA